

Kdo byl kdo v Miletíně a okolí

V minulých dílech seriálu o miletínských starostech jsem naznačil, jak vypjatý mohl být politický boj o mandáty v obecním zastupitelstvu v dobách první československé republiky. Stačí se podívat do dobových regionálních časopisů: jen okolností volby miletínského starosty v březnu 1931 věnovaly dva z nich, národněsocialistický Český severovýchod a sociálnědemokratické Rozhledy, na tučt emotivních příspěvků. Připomeňme si, že na vyhocené schůzi zastupitelstva v prosinci 1930 rezignoval na svoji funkci dosavadní starosta Jan Vondrouš. A když se jej ostatním členům zastupitelstva nepodařilo přimět k návratu, došlo 7. března 1931 k volbě nového starosty. Jeho funkci prozatím zastával dosavadní náměstek starosty, důchodní velkostatku Petr Svoboda, člen pravicové Československé národní demokracie. Přes odpor národních socialistů byl konzervativní koalici zvolen Vondroušův spolutraník a kolega „od řemesla“, sedlák Jaroslav Konopáč z Miletína čp. 245.

Jaroslav Konopáč

Jaroslav Konopáč se narodil 17. května 1891 v Ostroměři a stejně jako otec se stal sedlákem a čalouníkem. Za války narukoval a v říjnu 1917 se v Miletíně oženil s Františkou Šimkovou. V Miletíně se po válce usadil a od tchána převzal domek čp. 245, kde si založil živnost. Manželství zůstalo bezdětné.

Do obecního zastupitelstva byl zvolen v říjnu 1927, a to za Československou živnostensko-obchodnickou stranu středostavovskou, společně se starostou Janem Vondroušem, cukrářem Josefem Erbenem a soustružníkem Josefem Voňkou. Při obsazování komisí byl zvolen „předsedou policejního odboru“, tj. místním policejním komisařem. Jím byl až do svého zvolení starostou v březnu 1931.

Řádné obecní volby se pak konaly 27. září 1931. Přestože živnostenská strana zaznamenala velkou ztrátu a získala pouze dva zastupitele, Jaroslav Konopáč byl do funkce znovuzvolen. Náměstkem starosty se stal kandidát opozice, přednosta poštovního úřadu národní socialista Josef Zdobnický. Vzniklo tak relativně stabilní zastupitelstvo, které vedlo Miletín až do roku 1938. V roce 1933 totiž došlo ke změně volebního zákona (tzv. Řádu volení v obcích), který dosavadní čtyřleté volební období prodloužil na šest let). Příští volby se tak konaly až v červnu 1938. Jaroslav Konopáč sice obhájil mandát zastupitele, na obhajobu funkce starosty už však patrně

ani nepomýšlel. Československá živnostensko-obchodnická strana středostavovská, jejíž představitelé byli v čele miletínské radnice od roku 1923, ještě téhož roku zanikla.

Dlouhý mandát Jaroslava Konopáče byl jistě poznamenán celosvětovou hospodářskou krizí, jež se v Čechách začala projevovat se zpožděním právě až kolem roku 1932 a přinesla růst nezaměstnanosti a sociálních problémů. Dalším typickým rysem té doby byl nástup německého nacismu, který miletínští jistě při výletech na Zvičinu vždy pocítili. Zásadním úspěchem Konopáčova funkčního období byla nicméně především výstavba městského vodovodu, kterou se díky získané státní subvenci (dotaci) podařilo uskutečnit v roce 1934. Významnou investiční akcí byla také stavba Sokolovny. Ve spolicích se Jaroslav Konopáč příliš neangažoval. Byl členem Osvětové besedy, výboru Občanské záložny a od roku 1930 řadovým členem Sokola.

V průběhu starostenského mandátu došlo u Jaroslava Konopáče k významné osobní změně. V březnu 1934 náhle zemřel dosavadní nájemce restaurace v Sousedském domě Josef Šimek a město muselo rozhodnout o novém nájemci. Konopáč využil příležitosti, projevil zájem a zastupitelstvo jeho žádost schválilo. V létě předal svoji sedlářskou živnost v čp. 245 Josefu Bartákovi a ze sedláře se stal hostinský.

Restauraci v Sousedském domě provozoval Jaroslav Konopáč celkem 11 let. Na sklonku okupace, v prosinci 1944, náhle ovdověl a snad i proto se bezprostředně po osvobození rozhodl svůj život od základu změnit a ve svých 54 letech začít znovu. V létě ukončil živnost a vydal se hledat štěstí do pohraničí. Usadil se v Mníšku u Liberce, kde se snažil od počátku uplatnit své zkušenosti z komunální politiky. Záhy se stal uvolněným místopředsedou místní správní komise a po ustavení prvního místního národního výboru jeho tajemníkem. Prohlašoval se za národního socialistu, pověřeného vedením strany k obsazení čelné funkce v samosprávě. Na rozdíl od jiných miletiňáků v Liberci, zejména rychlokvašených komunistů Trunečka a Kaplana, však politicky vsadil na špatného koně – Československá strana národně socialistická svůj mocenský boj s komunisty v roce 1948 prohrála a její členy čekal v lepším případě odchod do ústraní.

Funkci tajemníka MNV Mníšek Jaroslav Konopáč opustil již v roce 1946 a nadále byl zřejmě jen řadovým

členem národního výboru. Do živnostenského podnikání se již nepouštěl, v Mníšku patrně zastával nějaké úřednické místo, načež byl jmenován ředitelem zestátněné továrny Juta ve Višňové u Frýdlantu. Byl to jednoduchý a elegantní způsob, jak se komunisté zbavili předsedy místní pobočky konkurenční politické strany – továrna stojí na dohled od státní hranice, v nejzazším cípu Frýdlantského výběžku a už jen dojíždění z Mníšku muselo být „za trest“. Jaroslav Konopáč ovšem dojíždět musel, v Mníšku měl v té době již rodinu: do pohraničí jej v červenci 1945 doprovázela Marie Dědicová z Lázní Bělohrad, se kterou se v září toho roku oženil. V listopadu 1946 se jim narodila dcera.

A tím se dostáváme k závěru mého vyprávění. V roce 1950 zřejmě dostal Jaroslav Konopáč přidělený dům po Němcích v pohraniční obci Ves, asi 5 km od továrny. V červenci se rodina stěhovala. A po novém roce, 15. ledna 1951, Jaroslav Konopáč náhle umírá. Okolnosti jeho úmrtí ani místo posledního odpočinku neznám.

Jan Hlavatý

Tryzna za prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka v sále Sousedského domu 20. září 1937. V popředí sedí někteří členové zastupitelstva a městské rady.

Zleva: Emil Laušman, František Hrnčíř, František Petřík, Bohumil Grof, Petr Svoboda (za ním v uniformě domobrany z Itálie František Birner), Jaroslav Konopáč, Josef Špringer, František Braun a Karel Zívr.

Za Špringerem a Braunem stojí kronikář František Kučera, za ním vykukuje František Rejl ve stejnokroji Československého Orla.

Čtenáři jistě poznají i některé další tváře.